درس یازدهم

جلسهٔ اوّل

فَبَشِّر عِبادِ ﴿۱۷﴾ اَلَّذینَ یَستَمِعونَ القَولَ فَیَتَّبِعونَ اَحسَنَهُ
پس بشارت بنده بندگانم را؛ کسانی که گوش می دهند به سخن و بهترینش را پیروی
اُولٰئِکَ الَّذینَ هَدىٰهُمُ اللّٰهُ وَ اُولٰئِکَ هُم اُولُوا الاَلبابِ ﴿۱۸﴾
آنان کسانی هستند که خدا هدایتشان کرده و آنها همان خردمندانند

همنشین تو از تو به باید تا تو را عقل و دین بیفزاید

سعدی

فعالیت

آیات ۱۷ و ۱۸ سوره زمر را همراه با رمزینه سریع پاسخ بخوانید و ترجمه آنها را در بخش درک و فهم آیات این درس کامل کنید.

قول حسن: سخن نیکوست و قول احسن: سخنی است که از نظر محتوا و فضائل اخلاقی بهترین است

تدبر و بیان

با توجه به آیات به سؤال‌های زیر پاسخ دهید:

۱ــ بندگان خردمند خداوند «اُولُوا الاَلبابِ» چه کسانی هستند؟

۲ــ تفاوت «قول حَسَن» و «قول اَحسن» چیست؟ آیا باید به هر سخنی گوش داد؟

کسانی که سخنان دیگران را مطالعه و بررسی کرده و بهترینشان را انتخاب می کنند

حفظ

سه جمله اول این آیات را از حفظ بخوانید.

طرح چنین سوالی از مضمون آیات، فراتر از حد انتظار دانش آموزان متوسطه اول می باشد

سورهٔ ص

وَهَل اَتىٰكَ نَبَؤُا الخَصمِ اِذ تَسَوَّرُوا المِحرابَ ﴿٢١﴾
اِذ دَخَلوا عَلىٰ داوۥدَ فَفَزِعَ مِنهُم ۖ قالوا لا تَخَف ۖ خَصمانِ
بَغىٰ بَعضُنا عَلىٰ بَعضٍ فَاحكُم بَينَنا بِالحَقِّ وَلا تُشطِط
وَاهدِنا اِلىٰ سَواۤءِ الصِّراطِ ﴿٢٢﴾ اِنَّ هٰذا اَخي لَهۥ تِسعٌ وَتِسعونَ
نَعجَةً وَلِيَ نَعجَةٌ واحِدَةٌ فَقالَ اَكفِلنيها وَعَزَّني
فِي الخِطابِ ﴿٢٣﴾ قالَ لَقَد ظَلَمَكَ بِسُؤالِ نَعجَتِكَ اِلىٰ نِعاجِهۦ ۖ
وَاِنَّ كَثيرًا مِنَ الخُلَطاۤءِ لَيَبغي بَعضُهُم عَلىٰ بَعضٍ اِلَّا الَّذينَ
ءامَنوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۗ وَقَليلٌ ما هُم ۗ وَظَنَّ داوۥدُ اَنَّما
فَتَنّٰهُ فَاستَغفَرَ رَبَّهۥ وَخَرَّ راكِعًا وَاَنابَ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرنا لَهۥ
ذٰلِكَ ۖ وَاِنَّ لَهۥ عِندَنا لَزُلفىٰ وَحُسنَ مَـٔابٍ ﴿٢٥﴾ يٰداوۥدُ
اِنّا جَعَلنٰكَ خَليفَةً فِي الاَرضِ فَاحكُم بَينَ النّاسِ بِالحَقِّ
وَلا تَتَّبِعِ الهَوىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبيلِ اللَّهِ ۚ اِنَّ الَّذينَ يَضِلّونَ
عَن سَبيلِ اللَّهِ لَهُم عَذابٌ شَديدٌ بِما نَسوا يَومَ الحِسابِ ﴿٢٦﴾

صفحهٔ ۴۵۴ قرآن کامل

درک معنا

فعالیت اوّل

جدول زیر را کامل کنید.

تبعیّت نکن ، راه ، هویٰ و هوس ، جانشین

ردیف	کلمه	معنا
۱	خَـلیـفَـة	خلیفه، جانشین
۲	اُحـکُم	حکم کن، قضاوت کن
۳	لاتَـتَّـبِع	تبعیّت نکن، پیروی نکن

ردیف	کلمه	معنا
۴	هَـویٰ	هوی و هوس
۵	یُـضِـلُّ	گمراه می کند
۶	سَـبیل	راه، جمع : سُبُل

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را بنویسید.

۱ـ یٰـداوودُ : ای داوود

۲ـ اِنّـا جَعَلنٰکَ : قطعا ما قرار دادیم تو را

۳ـ خَلیفَةً فِی الاَرضِ : جانشینی در زمین

۴ـ فَیُضِلَّکَ : پس گمراه می کند تو را

۵ـ عَن سَبیلِ اللّٰهِ : از راه خدا

فعالیت سوم

الف) ترجمهٔ آیهٔ ۲۶ سورهٔ «ص» را کامل کنید.

۱ـ یٰداوٗدُ اِنّا جَعَلنٰکَ خَلیفَةً فِی الاَرضِ : ای داوود! قطعاً ما قرار دادیم تو را جانشینی در زمین

۲ـ فَاحکُم بَینَ النّاسِ بِالحَقِّ : پس داوری کن در بین مردم به درستی

۳ـ وَلا تَتَّبِعِ الهَویٰ : و پیروی نکن از هوی و هوس . . . . .

۴ـ فَیُضِلَّکَ عَن سَبیلِ اللّٰهِ : . . پس گمراه می کند تو را از راه خدا

۵ـ اِنَّ الَّذینَ یَضِلّونَ عَن سَبیلِ اللّٰهِ : قطعا کسانی که گمراه شدند از راه خدا

۶ـ لَهُم عَذابٌ شَدیدٌ : . . . . برای آنها عذابی سخت است .

۷ـ بِما نَسوا یَومَ الحِسابِ ۲۶ : زیرا فراموش کردند روز حساب را

ب) در صفحهٔ ۴۵۵ قرآن کریم، خداوند قرآن را کتابی معرفی می‌کند که دارای خیر و برکت بی‌پایان است و از ما می‌خواهد که در آیات آن تدبّر کنیم. این آیه را یافته و آن را همراه با معنا بنویسید.

پیام قرآنی

تدبّر در آیات قرآن

کِتابٌ اَنزَلناهُ اِلَیکَ مُبارَکٌ لِیَدَّبَّروا آیاتِهِ وَ لِیَتَذَکَّرَ اُولُوا الاَلبابِ

ترجمه: کتابی مبارک است که نازل کردیم آن را بر تو تا در آیاتش بیندیشند و خردمندان پند گیرند

خانه‌های نورانی

۱ــ **خواندن روزانهٔ قرآن کریم** : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۳ تا ۴۵۸ قرآن کریم را بخوانید.

۲ــ از صفحهٔ ۴۵۵ قرآن کریم چند ترکیب یا جملهٔ سادهٔ قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

وَهَبنا: بخشیدیم قالَ رَبِّ اغفِر: گفت پروردگارا! ببخش

وَ اذکُر عَبدَنا: و یاد کن بنده ما را

سورةُ الزُّمَر

قُل اِنّی اُمِرتُ اَن اَعبُدَ اللّٰهَ مُخلِصًا لَهُ الدّینَ ﴿۱۱﴾ ۱
وَ اُمِرتُ لِاَن اَکونَ اَوَّلَ المُسلِمینَ ﴿۱۲﴾ قُل اِنّی اَخافُ ۲
اِن عَصَیتُ رَبّی عَذابَ یَومٍ عَظیمٍ ﴿۱۳﴾ قُلِ اللّٰهَ اَعبُدُ ۳
مُخلِصًا لَهُ دینی ﴿۱۴﴾ فَاعبُدوا ما شِئتُم مِن دونِهِ ؕ قُل ۴
اِنَّ الخٰسِرینَ الَّذینَ خَسِروا اَنفُسَهُم وَ اَهلیهِم یَومَ القِیٰمَةِ ۚ ۵
اَلا ذٰلِكَ هُوَ الخُسرانُ المُبینُ ﴿۱۵﴾ لَهُم مِن فَوقِهِم ۶
ظُلَلٌ مِنَ النّارِ وَ مِن تَحتِهِم ظُلَلٌ ۚ ذٰلِكَ یُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهِ ۷
عِبادَهُ ۚ یٰعِبادِ فَاتَّقونِ ﴿۱۶﴾ وَ الَّذینَ اجتَنَبُوا الطّاغوتَ ۸
اَن یَعبُدوها وَ اَنابوا اِلَی اللّٰهِ لَهُمُ البُشریٰ ۚ فَبَشِّر عِبادِ ۹
﴿۱۷﴾ الَّذینَ یَستَمِعونَ القَولَ فَیَتَّبِعونَ اَحسَنَهُ ۚ ۱۰
اُولٰٓئِكَ الَّذینَ هَدىٰهُمُ اللّٰهُ وَ اُولٰٓئِكَ هُم اُولُوا الاَلبابِ ﴿۱۸﴾ ۱۱

صفحهٔ ۴۶۰ قرآن کامل

درک معنا

فعالیت اوّل

جدول زیر را کامل کنید.

سخن ، عبادت می‌کنند ، هدایت کرد ، اجتناب کردند از ، تبعیت می‌کنند

ردیف	کلمه	معنا
۱	اِجتَنَبوا	اجتناب کردند از
۲	یَعبُدونَ	عبادت می کنند
۳	اَنابوا	بازگشتند
۴	یَستَمِعونَ	گوش می‌دهند به

ردیف	کلمه	معنا
۵	قَول	سخن، گفتار
۶	یَتَّبِعونَ	تبعیت می کنند
۷	هُدیٰ	هدایت کرد
۸	اُولُوا الاَلبابِ	خردمندان

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را بنویسید.

۱ـ اِجتَنَبُوا الطّاغوتَ : دوری کردند از طاغوت

۲ـ اَن یَعبُدوها[1] : که عبادت کنند آن را

۳ـ فَبَشِّر عِبادِ[2] : پس بشارت بده بندگان مرا

۴ـ یَستَمِعونَ القَولَ : می شنوند سخن را

۵ـ فَیَتَّبِعونَ اَحسَنَهُ : پس پیروی می کنند بهترینش را

۶ـ هَدٰیهُمُ[3] اللّٰهُ : هدایت کرد آنها را خدا

۱ـ اَن یَعبُدوها = اَن + یَعبُدونَ + ها : که عبادت کنند آن را ۲ـ عبادِ = عبادی : بندگان من

۳ـ هَدٰیهُم = هَدیٰ + هُم

فعالیت سوم

الف) آیات ۱۷ و ۱۸ سورهٔ زمر را معنا کنید.

۱ـ وَالَّذینَ اجتَنَبُوا الطّاغوتَ اَن یَعبُدوها وَ اَنابوا اِلَی اللّهِ :

و کسانی که دوری کردند از طاغوت، که عبادت کنند آن را و بازگشتند به سوی خدا

۲ـ لَهُمُ البُشری فَبَشِّر عِبادِ ﴿۱۷﴾

برای آنها بشارت است؛ پس بشارت ده بندگانم را

۳ـ اَلَّذینَ یَستَمِعونَ القَولَ فَیَتَّبِعونَ اَحسَنَهُ

کسانی که گوش می دهند به سخن، پس پیروی می کنند بهترینش را

۴ـ اُولٰئِکَ الَّذینَ هَدٰیهُمُ اللّهُ وَ اُولٰئِکَ هُم اُولُوا الاَلبابِ ﴿۱۸﴾

آنان کسانی هستند که هدایتشان کرد خدا و آنان ... همان .. خردمندان هستند

ب) در صفحهٔ ۴۶۲ قرآن کریم آمده است؛ آیا خداوند برای دفاع و حمایت از بنده‌اش کافی نیست؟! این کلامِ قدرت آفرین و امیدبخش را یافته، همراه با معنای آن بنویسید.

پیام قرآنی

فقط خدا!

متن : اَلیَس اللّهُ بِکافٍ عَبدَهُ

ترجمه: آیا خداوند برای (نجات و دفاع از) بنده اش کافی نیست

خانه های نورانی

۱ــ **خواندن روزانهٔ قرآن کریم** : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۸ تا ۴۶۷ قرآن کریم را بخوانید.

۲ــ از صفحهٔ ۴۶۲ قرآن کریم چند ترکیب یا جملهٔ سادهٔ قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

اَلیَس فی جَهَنَّم : آیا نیست در جهنم اَجرهم : مزدشان

فَسَوفَ تَعلَمونَ: به زودی خواهید دانست

شناخت

پرواز به سوی آسمان

آیا شما تاکنون فضانوردان و کوهنوردان را با لباس مخصوصشان دیده‌اید؟ به نظر شما چرا آنان، این لباس مخصوص را، که در پشت آن کیسه‌ای از اکسیژن است، می‌پوشند؟ و اگر آن کیسهٔ اکسیژن همراه آنان نباشد، چه اتفاقی می‌افتد؟ شاید در هواپیما زمانی که مهماندار توضیح می‌دهد که اگر در داخل هواپیما اختلالی در تنفس شما پیش آمد، ماسک در اختیار شما قرار می‌گیرد، توجه شما جلب شده باشد.

از زمانی که انسان سفرهای آسمانی همچون سفر به کرهٔ ماه را آغاز کرد، متوجه شد که هر چه از زمین دورتر شود و به طرف بالا برود اکسیژن کمتر می‌شود و نفس کشیدن مشکل می‌گردد تا جایی که اگر در ارتفاعات بالاتر، کیسهٔ اکسیژن همراه او نباشد دچار خفگی خواهد شد. از پرواز انسان به سوی آسمان بیش از یکصد سال هم نمی‌گذرد و آگاهی نداشتن از این پدیدهٔ مهم باعث قربانی شدن افراد زیادی در ابتدای پیدایش بالن‌ها و هواپیماها گردید. از این رو در هواپیماهای پیشرفتهٔ امروزی دستگاه‌های تنظیم فشار هوا و اکسیژن قرارداده شده است.

شاید برای شما جالب باشد که بدانید موضوع کمبود اکسیژن در ارتفاعات و تنگی‌نفس را قرآن کریم ۱۴۰۰ سال پیش خبر داده است :[۱]

فَمَن يُرِدِ اللَّهُ أَن يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ

هرکس را خداوند اراده کند که هدایتش کند، سینه‌اش را در جهت فهم حقایق اسلام آماده ساخته و گسترش می‌دهد.

وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا

و هرکس را خداوند اراده کند که به حال خود واگذارد تا گمراه و سرگشته شود، سینه‌اش را تنگ و فشرده و مضطرب می‌سازد.

كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ ﴿۱۲۵﴾

گویی در حال پرواز و صعود به آسمان است.

سورهٔ انعام

۱ــ تفسیر نمونه، جلد ۵، ص ۴۳۷، چاپ ۱۳۷۲

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال